

ALAVARI ANE TASVIRA REČNIK U SLIKAMA *PICTURE DICTIONARY*

Goran Saitović

ROMANE
GAĐIKANE
ENGLJSKO

ROMSKO
SRPSKI
ENGLJSKI

*ROMANI (GURBETI)
SERBIAN
ENGLISH*

Ovaj je rečnik vrlo korisno svima koji žele učiti gurbetski jezik. Gurbetski je veoma važan dijalekat koji se govori među mnogim Romima u Srbiji i Bosni i u drugim mjestima u Evropi. Goran Saitović je pripremio ovaj priručnik i radujem se da sad imamo toliko korisnu knjigu.

Dr. Todd Price

Jezik donesi identitet ljudima, pokazuje tradiciju i sferu života ljudi. Ako se izgubi jezik, gubi se i kultura.

"Ako izgubimo jezik a kasnije samo još pričamo njemački, francuski, engleski i kineski, onda je ovaj svijet za jedan dio siromašniji." kaže Davyth Hicks kao urednik Eurolang, iz novinske agencije za male evropske jezike.

Važan i dobar korak je napravljen pisanjem Romsko – Srpsko – Engleskog rječnika. Ovaj korak je veoma važan u korišćenju romskog jezika, kao maternji ali i kao strani jezik. Nadam se da sljede više koraka da se jezik i kultura mogu još više razvijati.

Dr. Reinhold Harms

Originally published in Gurbet Roma, Serbian and English under the title **ALAVARI ANE TASVIRA/REČNIK U SLIKAMA/PICTURE DICTIONARY** by Goran Saitović.
Copyright © 2016 by Maranatha
Published by Maranatha
NVO "Maranatha", Goran Saitovic, Leskovac, Ilindenska 33, 16000 Leskovac

Lektor: Emruš Prokoplje
Korektor: Todd Price, PhD

Graphics and Layout: OM EAST

This project is a joint production by Maranatha, Roma Bible Society and OM EAST.

Distributed by Green Shutters Publishing.

GREEN SHUTTERS
PUBLISHING

eBooks for download: east.om.org/ebooks

Sadržaj — Table of Contents

Manuša	3
Ljudi <i>People</i>	
Familija	4
Porodica <i>Family</i>	
Katene	6
Zajedno <i>Together</i>	
Mas	7
Telo <i>Body</i>	
Šeja	11
Odeća <i>Clothes</i>	
Čer	12
Kuća <i>House</i>	
Phuv	16
Zemlja <i>Earth</i>	
Hamase	18
Hrana <i>Food</i>	
Đivutri	21
Životinja <i>Animals</i>	
Bojave	24
Boje <i>Colours</i>	

GRAMATIKA..... 25

GRAMATIKA

GRAMMAR

Romano lil 25

Romsko pismo
Roma alphabet

Padežura (Kezura) 26

Padeži
Cases

Morfologija 27

Morfologija
Morphology

Đutine lafura 29

Vrsta reči
Kinds of words

Pašnanve 34

Pridevi
Adjectives

Đinde 36

Brojevi
Numbers

Černivikane 37

Glagoli
Verbs

Sigate 40

Na brzaka
To quickly learn

MANUŠA
LJUDI
PEOPLE

Familija

Porodica

Family

Mami
Baka
Grandmother

Papo
Deka
Grandfather

Kako
Stric
Uncle

Bibi
Strina
Aunt

Dad
Otac
Father

Dej
Majka
Mother

Phraleso Čhavo
Rođak
Cousin

Phral
Brat
Brother

Phen
Sestra
Sister

Rom
Muž
Husband

Unuka
Unuka
Granddaughter

Bori
Snajka
Daughter-in-law

Čhavo
Sin
Son

Sasuj
Tasta
Mother-in-law

Sastro
Tast
Father-in-law

Romni
Žena
Wife

Romnjako
Phral
Šurak
Brother-in-law

Kumnata
Šurnjajka
Sister-in-law

Čej
Kčerka
Daughter

Đamutro
Zet
Son-in-law

Unuko
Unuk
Grandson

Katene

Zajedno
Together

Dur
Daleko
Far

Paše
Blizu
Near

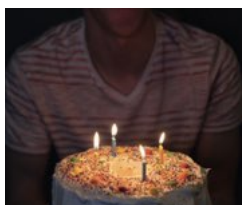
Bašalol
Svira
Playing

Davulji
Goč
Drum

Kemana
Violina
Violin

Bijandođive
Rođendan
Birthday

Abav
Svadba
Wedding

Nevo Berš
Nova Godina
New Year

Mas

Telo

Body

Kokalo
Kost
Bone

Pašavro
Rebro
Rib

Rat
Krv
Blood

Ilo
Srce
Heart

Manušni
Žena
Woman

Manuš
Čovek
Man

Romane
Srpski
English

Thulo
Debeo
Fat

Šuko
Suv
Thin

Kašuko
Gluv
Deaf

Koro
Slep
Blind

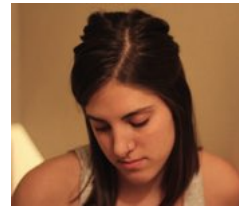
Sasto
Zdrav
Healthy

Nasvalo
Bolestan
Sick

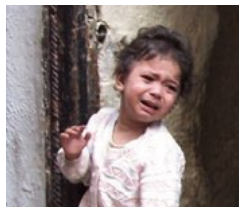
Bahtalo
Srećan
Happy

Bibahtalo
Nesrećan
Sad

Holjamo
Ljut
Angry

Rovavno
Plačljiv
Weepy

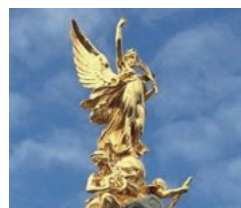
Mate
Pijani
Drunk

Zuralo
Tvrdo
Strong

Gođaver
Pаметan
Smart

Meljako
Anđeo
Angel

Beng
Đavo
Devil

Suno
San
Dream

Soipe
Spavanje
Sleep

Ustol
Budi se
Wake up

Prastol
Trči
Run

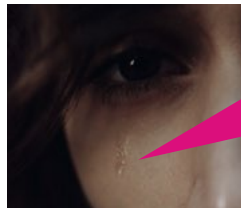
Perol
Pad
Fall

Najipe
Kupanje
Bathing

Komari
Kockanje
Gambling

Roipe
Plač
Crying

Asvi
Suza
Tear

Čingo
Mokar
Wet

Sikiavni
Učiteljica
Teacher

Đilavno
Pevac
Singer

Lokho
Lak
Easy

Pharo
Težak
Hard

Šeja

Odeća

Clothes

Manuš
Čovek
Man

Manušni
Žena
Woman

Čen
Minđuša
Earring

Šamija-dikhlo
Marama
Wrap

Stađi
Kapa
Hat

Trasta
Torba
Bag

Kajke
Naočare
Glasses

ČHER KUĆA HOUSE

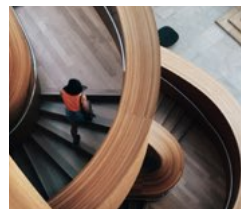
Vudar
Vrata
Door

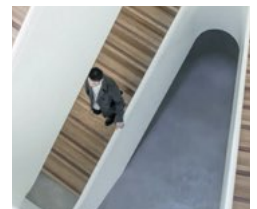
Đamo
Prozor
Window

Duvari
Zid
Wall

Uštol
Penje se
To climb

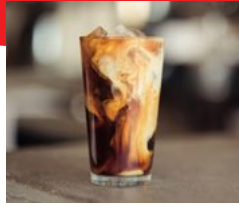

Uljol
Silazi
*To go
downstairs*

Romane
Srpski
English

Čaro
Posuda
Dish

Tahtai
Čaša
Glass

Filđano
Šolja
Cup

Šiša
Flaša
Bottle

Khoro
Testija
Jug

Čhurik
Nož
Knife

Roj
Kašika
Spoon

Frkuljica
Viljuška
Fork

Legeni
Lavor
Washbowl

Gunoj
Đubre
Garbage

Memeli
Sveća
Candle

Kača
Makaze
Scissors

Lil
Papir
Paper

Plajvezi
Olovka
Pencil

Sinja
Sto
Table

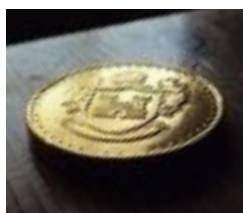
Pustak
Knjiga
Book

Phanglo
Zatvoreno
Closed

Putardo
Otvoreno
Open

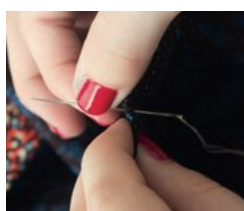
Galbeno
Zlatnik
Gold coin

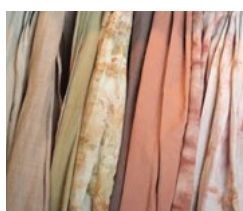
Draba
Lekovi
Medication

Kangli
Češalj
Comb

Suv
Igla
Needle

Fabrika
Fabrika
Fabric

Morčhi
Koža
Leather

Kovlo
Meko
Soft

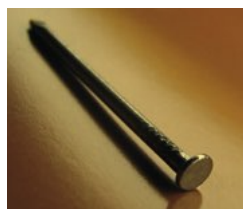
Kuna
Kolevka
Cradle

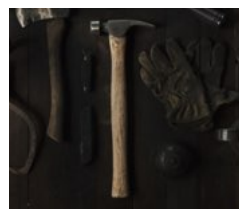
Klidi
Katanac
Padlock

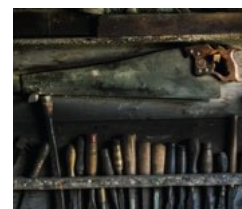
Dori
Konopac
Rope

Karfin
Ekser
Nail

Čokano
Čekić
Hammer

Bečkija
Testera
Saw

Tover
Sekira
Axe

Luno
Srp
Sickle

Jagalo
Pištolj
Pistol

Balea
Korito
Trough

Khas
Seno
Hay

Andre
Unutra
Inside

Avri
Van
Outside

Avlin
Dvorište
Yard

Čar
Trava
Grass

Luluđi
Cvet
Flower

Patrn
List
Leaf

Rovli
Štap
Stick

Veš
Šuma
Woods

Len
Reka
River

Drom
Put
Road

Phurd
Most
Bridge

Gav
Salo
Village

Foro
Grad
City

Kandīri
Crkva
Church

Limori
Grob
Grave

Vordon
Auto
Car

Purano
Staro
Old

Nevo
Novo
New

Točko
Bicikla
Bicycle

Rota
Točak
Wheels

PHUV
ZEMLJA
EARTH

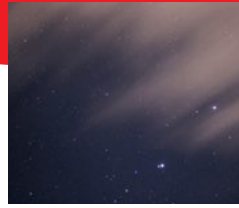
Romane
Srpski
English

Kham
Sunce
Sun

Čhon
Mesec
Moon

Čeren
Zvezda
Star

Đive
Dan
Day

Rat
Noć
Night

Tele
Dole
Down

Upre
Gore
Up

Balval
Vetar
Wind

Jag
Vatra
Fire

Paj
Voda
Water

Čik
Blato
Mud

Kaš
Drvo
Wood

Bar
Kamen
Stone

Sumnakaj
Zlato
Gold

Harkuma
Bakar
Copper

Sastren
Gvožđe
Iron

Milaj
Leto
Summer

Jevend
Vima
Winter

Bršind
Kiša
Rain

Hiv
Sneg
Snow

HAMASE HRANA FOOD

Romane
Srpski
English

Phabaj
Jabuka
Apple

Drak
Grpžđe
Grape

Pruna
Šljiva
Plum

Rubuzo
Lubenica
Watermelon

Kavuno
Dinja
Melon

Praska
Kajsija
Apricot

Ambrol
Kruška
Pear

Patliđano
Paradajz
Tomato

Šah
Kupus
Cabbage

Dudum
Bundeва
Pumpkin

Piperi
Paprika
Pepper

Bobo
Kukuruz
Corn

Purum
Crni Luk
Onion

Sir
Beli Luk
Garlic

Akhor
Orah
Walnut

Fusuj
Pasulj
Bean

Điv
Pšenica
Wheat

Rezo
Riža
Rice

Lon
So
Salt

Avđin
Med
Honey

Čiral
Sir
Cheese

Thud
Mleko
Milk

Zumi
Čorba-supa
Chowder soup

Mangro
Hleb
Bread

Pijipe
Piće
Drink

Tato
Toplo
Hot

Šudro
Hladno
Cold

Mače
Mazanje
Spread

Pličinta
Pita
Pie

Kotor
Parče
Piece

Mas
Meso
Meat

Buz
Ražanj
Spit

Xp-vršniko
Sač
Pit roasted

ĐIVUTRI
ŽIVOTINJA
ANIMALS

Mačka
Mačka
Cat

Đuklo
Pas
Dog

Ruv
Vuk
Wolf

Bakro
Ovra
Sheep

Buzni
Koza
Goat

Her
Magarac
Donkey

Gra
Konj
Horse

Guruvni
Krava
Cow

Guruv
Bivol
Buffalo

Balo
Svinja
Pig

Kanzavuri
Jež
Hedgehog

Šošoj
Zec
Rabbit

Kandoj
Miš
Mouse

Khanji
Kokoška
Hen

Bašno
Petao
Rooster

Čirikli
Ptica
Bird

Sap
Zmija
Snake

Mačno
Riba
Fish

Peperuga
Leptir
Butterfly

Mačhin
Mušica
Fly

Čir
Mrav
Ant

Čermo
Crv
Worm

Cikno
Mali
Little

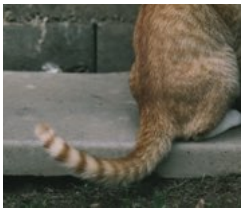
Baro
Veliki
Big

Pozala
Polako
Slow

Sigate
Brzo
Fast

Porik
Rep
Tail

Šinga
Rogovi
Horns

Bojave

Boje

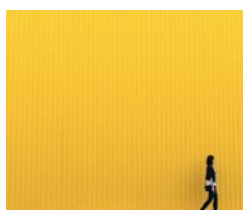
Colours

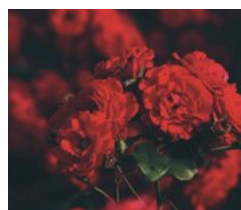
Kali
Crna
Black

Parni
Bela
White

Galbeno
Žuta
Yellow

Loli
Crvena
Red

GRAMATIKA

GRAMATIKA

GRAMMAR

Romano lil

Romsko pismo

Roma alphabet

Aa

Bb

Cc

Čč

Čh čh

Ćć

Ćh ćh

Dd

Dj dj

Dž dž

Ee

Ff

Gg

Hh

Xx

zuralo h

tvrdó h

hard h

li

Jj

Kk

Kh kh

Ll

Lj lj

Mm

Nn

Nj nj

Oo

Pp

Ph ph

Rr

Rr rr

Ss

Šš

Tt

Uu

Vv

Zz

Žž

Vokalura

Vokali

Vocals

a, e, i, o, u

Aspirantura

Aspiranti

Aspirants

kh, th, ph, čh, ćh

Padežura (Kezura)

Padeži

Cases

Nominativo – Nominativ – *Nominative*

Oblik imenske reči kojim se označava ko je vršilac radnje ili kome/čemu se pripisuje stanje, osobina.

A noun form which shows who is the doer of the action or to whom/to what is some condition or characteristic attributed.

Genitivo – Genitiv – *Genitive*

Oblik imenske reči kojim se označava od koga/od čega šta potiče, od čega se uzima deo ili kome/čemu nešto pripada.

A noun form which shows from whom/from what something comes out, from what we take a part or to whom/to what something belongs.

Dativo – Dativ – *Dativ*

Oblik imenske reči kojim se označava kome/čemu je nešto namenjeno i/ili upravljeno.

A noun form which shows to whom/to what is something intended and/or directed

Akuzativo – Akuzativ – *Accusative*

Oblik imenske reči kojim se označava koga/šta obuhvata glagolsku radnju.

A noun form which shows who/what is included in the verbal actions.

Vokativo – Vokativ – *Vocative*

Oblik imenske reči kojim se označava koji služi za dozivanje, skretanje, pažnje, ili obraćanje.

A noun form which is used to invoke, to draw someone's attention, or to address someone

Instrumentalo – Instrumental – *Instrumental*

Oblik imenske reči kojim se označava čime se radnja vrši (oruđe) i skim je šta u zajednici.

A noun form which is used to indicate with what an action is done (instrument) and with what it is connected.

Lokativo – Lokativ – *Locative*

Oblik imenske reči kojim se označava o kome/čemu se govori ili gde se šta vrši ili nalazi.

A noun form which is used to indicate about whom/what something is spoken or where or in which location something is done.

Ablativo – Ablativ – *Ablative*

Oblik imenske reči kojim se označava poticanje od nečega.

A noun form which indicates from what something comes.

Primer – Primer – *Example*

	Jekhip e/Jednina/ <i>Singular</i>	Butipe /Množina/ <i>Plural</i>
Nominativo , Nominativ, <i>Nominative</i>	Manuš	Manuša
Genitivo , Genitiv, <i>Genitive</i>	Manuš – es – o Manuš – es – i Manuš – es – e	Manuš – en – go Manuš – en – di Manuš – en – de
Dativo , Dativ, <i>Dativ</i>	Manuš – es – e	Manuš – en – de
Akuzativo , Akuzativ, <i>Accusative</i>	Manuš – es	Manuš – en
Vokativo , Vokativ, <i>Vocative</i>	Manuš – es – a	Manuš – a – len
Instrumentalo , Instrumental, <i>Instrumental</i>	Manuš – es – (s)a	Manuš – en – car
Lokativo , Lokativ, <i>Locative</i>	Manuš – es – te	Manuš – en – de
Ablativo , Ablativ, <i>Ablative</i>	Manuš – es – tar	Manuš – en – dar

Morfologija

Morfologija

*Morphology***Angluno artikulo** – Prednji član – *Definite article*

U govoru Gurbeta postoje dva oblika određenog člana. Oblik o upotrebljava se za prvi padež jednine onih imenica muškoga roda koje redovno označavaju nešto što nije živo. Kada je to tako, onda se može dopustiti mogućnost da su ovde imali izvesnog uticaja srpski i hrvatski jezik, u kojima nailazimo sličnu pojavu. Za sve ostale padeže jednine i množine imenica muškoga roda služi članski oblik e, po pravilu, pred svim imenicama ženskoga roda u svim padežima jednine. U nominativu stoji

članski oblik i dok u ostalim padežima je prednji član e kao i u množini stoji članski oblik e. Pogledajmo primere za deklinaciju promena imenica muškog roda koje označavaju stvari.

In Gurbet speech there are two forms of the definite article. Form o is used for the nominative of singular masculine nouns which regularly indicate something that is not alive. In that case, then we can say that here the Serbian and Croatian languages had an influence, because there is a similar phenomenon. For all other cases both singular and plural masculine nouns use the article form e. Before every feminine noun in all cases of the singular in the nominative, there is the article form i. In other cases it is the definite article e and in the plural the article form e. Let's look at some examples for declination of changeable masculine nouns for animate objects.

	Jekhipe /Jednina/Singular	Butipe /Množina/Plural
N.	O lil – list – the sheet (of paper)	E lila – listovi – the sheets
G.	E lilesa – lista – of the sheet	E lilenga – listova – of the sheets
D.	E lilesa – listu – to the sheet	E lilenda – listovima – to the sheets
A.	O lil – list – sheet	E lila – listove – sheets
V.	/	/
I.	E lilesa – listom – with the sheet	E lilenca – listovima – with the sheets
L.	E lilestar – o listu – about the sheet	E lilendar – o listovima – about the sheets
Abl	E lilesa – od lista – from the sheet	E lilenga – od listova – from the sheets

Deklinacija za živo biće muškog roda *Declination for masculine animate objects*

	Jekhipe /Jednina/Singular	Butipe /Množina/Plural
N.	O Rrom – Rom – the Gypsy	O Rroma – Romi – the Gypsies
G.	E Rromesa – Roma – of the Gypsy	E Rromenga – Roma – of the Gypsies
D.	E Rromesa – Romu – to the Gypsy	E Rromenda – Romima – to the Gypsies
A.	E Rrome – Roma – the Gypsy	E Rrome – Rome – the Gypsies
V.	Rroma – Rome! – O Gypsy	Rromalen – Romi! – O Gypsies
I.	Rromesa – s Romom – with the Gypsy	E Rromenca – s Romima – with the Gypsies
L.	Rromestar – o Romu – about the Gypsy	E Rromenga – o Romima – about the Gypsies
Abl	E Rromestar – Od Roma – from the Gypsy	E Rromendar – Od Roma – from the Gypsies

Deklanacija za promenu ženskog roda koje označavaju stvari.

Declination for changeable feminine nouns for animate objects

	Jekhip e/Jednina/Singular	Butipe /Množina/Plural
N.	I dandaldi – testera – <i>the saw</i>	E dandalda – testere – <i>the saws</i>
G.	E dandaldako – testere – <i>of the saw</i>	E dandaldengo – testera – <i>of the saws</i>
D.	E dandaldače – testeri – <i>to the saw</i>	E dandaldenāe – testerama – <i>to the saws</i>
A.	E dandaldi – testeru – <i>the saw</i>	E dandalda – testere – <i>the saws</i>
V.	/	/
I.	E dandaldasa – s testerom – <i>with the saw</i>	E dandaldenca – s testerama – <i>with the saws</i>
L.	E dandaldatar – o testeri – <i>about the saw</i>	E dandalde – o testerama – <i>about the saws</i>
Abl	E dandaljatar – od testere – <i>from the saw</i>	E dandalendar – od testera – <i>from the saws</i>

Đutine lafura

Vrsta reči

Kinds of words

PROMENLJIVE/VARIABLE

Alavura/Imenice/
Nouns

Isthadarin/Zamenice/
Pronouns

Pašnanve/Pridevi/
Adjectives

Đinde/Brojevi/
Numbers

Černivikano/Glagoli/
Verbs

NEPROMENLJIVE/ INVARIABLE

Prilogura/Prilozi/
Adverbs

Prepozicija/Predlozi/
Preposition

Phandavne/Veznići/
Conjunctions

Intežekcije/Uzvici/
Exclamations

Partikule/Rečce/
Particle

Alavura

Imenice

Nouns

Alavutne – Vlastite – Proper

Ili **osobne** imenice su posebna imena pojedinih bića i predmeta. Po pravilu, ovakve imenice označavaju pojmove koji se uzimaju jedini, pa iz toga proističe pravilo da nemaju gramatičku kategoriju množine.

*Or **personal** nouns: special names of some living beings and things. According to the rules, these nouns indicate singular terms, and from that derives the rule that there is no plural grammar category.*

Savorendutne – Zajedničke – Common

Ili opšte imenice su imena bića, predmeta pojava sa zajedničkim osobinama. Po pravilu imaju oba gramatička broja, jedninu i množinu, a njihovi oblici množine mogu biti pravilni i nepravilni.

Or common nouns: names of living beings, things or phenomena with common characteristics. According to the rules, they have both grammatical numbers: singular and plural, and their forms of plural can be regular or irregular.

Čidutne – Zbirne – Collective

Kolektive imenice su one imenice koje označavaju više bića ili predmeta iste vrste uzetih skupa, u neodređenom zbiru ili u prirodnoj celini. Njihova najvažnija osobina je u tome da oblikom jednine označavaju množinu.

Collective nouns indicate more beings or things of the same type taken together, in an unspecified sum or natural unity. Their most important characteristic is that their singular form indicates plural.

Ćerutne – Gradivne – Mass

Su one imenice kojima se označava bilo celina, bilo neka količina materije. I njihova najvažnija osobina je da oblikom jednine označavaju svaku količinu materije, pa kada to znače, nemaju oblik množine. U oblicima množine biće upotrebljene onda kada označavaju različite vrste inače iste materije.

Are nouns to indicate unity, of any matter. Their most important characteristic is that with the singular form they indicate any amount of matter, so when they mean that, they have no plural. In plural forms they will be used when indicating different kinds of the same matter.

Apstrakturne – Apstraktne – *Abstract nouns*

Ili mislene imenice su one imenice koje označavaju nešto neopipljivo, što se zamišlja ili oseća odnosno uočava kao: osećanje i osobina.

Or abstract nouns are those which indicate something intangible, which is imagined or felt or it is encountered as a feeling or characteristic.

Glagolske

Su one imenice koje označavaju radnju, stanje ili zbivanja.

Are those nouns which to indicate an action, state or event.

Sarnavne

Zamenice

Pronouns

Zamenice su vrsta reči koje upućuju na neki predmet, biće ili pojavu, ili na neku osobinu.

Pronouns are a type of words which stand for some thing, being or event, or some characteristic.

Vrsta zamenica – *Types of pronouns*

Personulatne sarnavne – Lične zamenice – *Personal pronouns*

Ljindutne sarnavne – Prisvojne zamenice – *Possessive pronouns*

Sikavne sarnavne – Pokazne zamenice – *Demonstrative pronouns*

Pučutne zamenice – Upitne zamenice, – *Interrogative pronouns*

Personulatne sarnavne

Lične zamenice

Personal pronouns

Me – ja – *I*

Tu – ti – *you*

Vov, Voj – on, ona – *he, she*

Amen – mi – *we*

Tumen – vi – *you*

Von – oni – *they*

Jekhipе/Jednina/Singular				
N.	me – ja – <i>I</i>	tu – ti – <i>you</i>	vov – taj – <i>he</i>	voj – ta – <i>she</i>
G.	mingro – moje – <i>my</i>	čiro – tvoje – <i>your</i>	leso – njegovo – <i>his</i>	lako – njeno – <i>her</i>
D.	mande – meni – <i>to me</i>	tuče – tebi – <i>to you</i>	lese – njemu – <i>to him</i>	lače – njoj – <i>to her</i>
A.	man – mene – <i>me</i>	tut – tebe – <i>you</i>	le – njega – <i>him</i>	la – nju – <i>her</i>
V.	/	tu – ti – <i>you</i>	/	/
I.	manca – sa mnom – <i>with me</i>	tusa – s tobom – <i>with you</i>	lesa – s njim – <i>with him</i>	lasa – s njom – <i>with her</i>
L.	mande – (o) meni – <i>(about) me</i>	tuče – (o) tebi – <i>(about) you</i>	lestar – (o) njemu – <i>(about) him</i>	latar – (o) njoj – <i>(about) her</i>
Abl.	mandar – od mene – <i>from me</i>	tutar – od tebe – <i>from you</i>	lestar – od njega – <i>from him</i>	latar – od nje – <i>from her</i>

Butipe/Množina/Plural				
N.	amen – mi – <i>we</i>	tumen – vi – <i>you</i>	von – oni – <i>they</i>	
G.	amaro – naš – <i>our</i>	tumaro – vaš – <i>your</i>	lengo – njihov – <i>their</i>	
D.	amende – nama – <i>to us</i>	tumende – vama – <i>to you</i>	lende – njima – <i>to them</i>	
A.	amen – nas – <i>us</i>	tumen – vas – <i>you</i>	len – njih – <i>them</i>	
V.	/	tumen – vi – <i>you</i>	/	
I.	amenca – s nama – <i>with us</i>	tumenca – s vama – <i>with you</i>	lenca – s njima – <i>with them</i>	
L.	amendar – (o) nama – <i>(about) us</i>	tumendar – (o) vama – <i>(about) you</i>	lendar – (o) njima – <i>(about) them</i>	
Abl.	amendar – od nas – <i>from us</i>	tumendar – od nas – <i>from you</i>	lendar – od njih – <i>from them</i>	

Pese – Sebe – *yourself* je lična zamenica za sva lica. Ova zamenica nema oblik nominativa jer se u rečenici nikad ne upotrebljava u subjekarskoj funkciji.

Pese – Sebe – *yourself* is the personal pronoun for every person. This pronoun has no nominative form because it is never used in a sentence with a subjective function.

Ljindutne sarnavne

Prisvojne zamenice

Possessive pronouns

mingro – moj – <i>my</i>	amaro – naš – <i>our</i>	leso – njegov – <i>his</i>
mingri – moja – <i>my</i>	amari – naša – <i>our</i>	lesi – njegova – <i>his</i>
mingre – moji, moje – <i>my</i>	amare – naši, naše – <i>ours</i>	lese – njegovi – <i>his</i>
		lako – njen – <i>her</i>
		lačī – njena, njene – <i>her</i>
		lengo – njihov – <i>their</i>
		lendī – njihova – <i>their</i>
		lendē – njihovi, njihove – <i>their</i>

Pučutne zamenice

Upitne zamenice

Interrogative pronouns

kaso ? – čiji – <i>whose</i>	khanikaso – ničiji – <i>nobody</i>
kasi ? – čija – <i>whose</i>	khanikasi – ničija – <i>nobody</i>
kase ? – čiji, čije – <i>whose</i>	khanikase – ničije, ničiji – <i>nobody's</i>

N.	ko – ko – <i>who</i>	so – šta – <i>what</i>
G.	kaso – koga – <i>of whom</i>	sostar – čega – <i>of which</i>
D.	kase – kome – <i>to whom</i>	sose – čemu – <i>to what</i>
A.	kas – koga – <i>whom</i>	so – šta – <i>what</i>
V.	/	/
I.	kasa – s kim – <i>with whom</i>	so – čime – <i>with what</i>
L.	kaste – o kome – <i>about whom</i>	sose – o čemu – <i>about what</i>
Abl.	kastar – od koga – <i>from whom</i>	sostar – od čega – <i>from what</i>

Sikavne sarnavne

Pokazne zamenice

Demonstrative pronouns

Jekhipe /Jednina/ <i>Singular</i>	Butipe /Množina/ <i>Plural</i>
kava, gova – ovaj, taj – <i>this, that</i>	kala, gala – ovi, ove – <i>these</i>
kaja, goja – ova, ta – <i>this, that</i>	kola, gola – oni, one – <i>these</i>
kova, gova – taj – <i>that</i>	

Gačipenđe sarnavne

Količinske zamenice

Quantitative pronouns

gasavo – ovoliki – *this many*

gasavi – ovolika – *this many*

gasave – ovolike – *this many*

sa – sve – *all*

savore – svi – *all*

sasto – sav – *all*

sasti – sva – *all*

Pašnanve

Pridevi

Adjectives

Pridevi označavaju neku osobinu imenice uz koje stoje, da označe osobinu bića, predmeta i pojava označenih dotičnim imenima.

Adjectives indicate some characteristic of the noun they accompany, indicating a characteristic of the being, thing, or event identified by the respective noun.

Vrsta prideva – *Types of adjectives*

Varnautne/Opisni/ <i>Descriptive</i>	Prisvojno/Prisvojna/ <i>Possessive</i>	Čerutno/Grativni/ <i>Mass</i>
baro – veliki – <i>big</i>	pralesi – bratova – <i>brother's</i>	kaštunalo – drveni – <i>wood</i>
lačhi – lepa – <i>beautiful</i>	dači – mamina – <i>Mom's</i>	lilani – papirna – <i>paper</i>
thule – debele – <i>thick</i>	dadesi – tatina – <i>Dad's</i>	sastrunalo – metalno – <i>iron</i>

Vaktikano/Vremenski/ <i>Temporal</i>	Thaneso/Mesni/ <i>Spatial</i>
eračutno – jučerašnji – <i>yesterday's</i>	upruno – gornji – <i>upper</i>
milajeso – letnji – <i>summer</i>	teluno – donji – <i>lower</i>
anglutno – prošlo – <i>past</i>	anglutno – prednji – <i>front</i>

Izuzev nekih prideva, kao što su **gođaver** (pаметan – *smart*) and **šukar** (lep – *beautiful*) imaju osnovu na o za muški rod i i za ženski rod. Kad se pridev nađe posle imenice, on bezuslovno dobija član. (**O lolo gad si melalo** – Crvena košulja je prljava – *The red shirt is dirty.*)

Padežni nastavci prideva za jedninu jednaki su padežnim nastavcima imenice koja se deklinira. U množini nastavci pridevi ženskog (izuzev nominative množine) i muškog roda odgovaraju nastavcima muškog roda imenske deklinacije.

Except for some adjectives, such as **gođaver** (pametán – smart) and **šukar** (lep – beautiful), all other adjectives have a base form for masculine ending in *o* and for feminine ending in *i*. When an adjective comes after a noun, it always takes an article. (**O lolo gad si melalo** – Crvena košulja je prljava – The red shirt is dirty.)

Case endings of singular adjectives are the same as case endings of a noun which is declined. In plural endings, both feminine (except plural nominative) and masculine have the same endings for masculine of a noun declension.

Paruvipen e pašnavnengo

Deklinacija prideva

Declination of adjectives

	Muršano lingo jekhipе /Muški rod jednina/ <i>Masculine singular</i>	Đuvlikano lingo jekhipе /Ženski rod jednina/ <i>Feminine singular</i>
N.	lačo – dobar – <i>good</i>	lači – dobra – <i>good</i>
G.	lačeso – dobrog – <i>of a good</i>	lačako – dobre – <i>of a good</i>
D.	lačese – dobrom – <i>to a good</i>	lačaće – dobroj – <i>to a good</i>
A.	lače – dobrog, dobar – <i>good</i>	lača – dobru – <i>good</i>
V.	/	/
I.	lačesa – s dobrim – <i>with a good</i>	lačasa – s dobrom – <i>with a good</i>
L.	lačeste – o dobrom – <i>about a good</i>	lačako – o dobroj – <i>about a good</i>
Abl	lačestar – od dobrog – <i>from a good</i>	lačatar – od dobre – <i>from a good</i>

	Muršano lingo /Muški rod/ <i>Masculine plural</i>	Đuvlikano lingo /Ženski rod/ <i>Feminine plural</i>
N.	lače – dobri – <i>of good</i>	lače – dobre – <i>of good</i>
G.	lačengo – dobrih – <i>to good</i>	lačengo – dobrih – <i>to good</i>
D.	lačendē – dobrim – <i>good</i>	lačendē – dobrim – <i>good</i>
A.	lačhen – dobre – <i>good</i>	lačhen – dobre – <i>good</i>
V.	/	/
I.	lačensa – s dobrim – <i>with good</i>	lačensa – s dobrom – <i>with good</i>
L.	lačeste – o dobrim – <i>about good</i>	lačađe – o dobrim – <i>about good</i>
Abl	lačedar – od dobrih – <i>from good</i>	lačendar – od dobrih – <i>from good</i>

Đinde

Brojevi

Numbers

Brojevi označavaju koliko ima nečega ili koji je po redu pojam označen imenicom.

Numbers indicate the amount of something or the order of an item indicated by the noun.

Vrsta brojeva – Type of numbers

Osnovni

Označavaju tačno koliko ima jedinki koje su označene imenicom.

Cardinal

They indicate the exact number of the items indicated by the noun

jekh – jedan – *one*

duj – dva – *two*

trin – tri – *three*

štar – četiri – *four*

panđ – pet – *five*

šov – šest – *six*

effa – sedam – *seven*

ohto – osam – *eight*

enja – devet – *nine*

deš – deset – *ten*

dešujekh – jedanaest – *eleven*

biš – dvadeset – *twenty*

bišthajjek – dvadeset jedan – *twenty one*

tranda – trideset – *thirty*

saranda – četrdeset – *forty*

pinda – pedeset – *fifty*

šovardeš – šezdeset – *sixty*

effavardeš – sedamdeset – *seventy*

oxtovardeš – osamdeset – *eighty*

enjavardeš – devedeset – *ninety*

šel – sto – *hundred*

Redni

Određuju koji je po redu pojam označen imenicom.

Ordinal

They indicate the order of the item indicated by the noun

Zbirni

Označavaju koliko ima bića ili označene predmeta u zbiru.

Collective

They indicate the number of beings or items in the total.

jekhto – prvi – *first*

dujto – drugi – *second*

trito – treći – *third*

štarto – četvrti – *fourth*

panđto – peti – *fifth*

dešto – deseti – *tenth*

.....

šelto – stoti – *hundredth*

***Redni brojevi se grade dodavanjem nastavka –to. Isti je i za muški i za ženski rod, a deklamacija rednih brojeva jednaka je imenskoj deklamaciji.**

**Ordinal numbers are constructed by adding –to. It is the same for masculine and feminine, and the declension of ordinal numbers is the same as the declension of a noun.*

jekh – jedan – *one* u imeničkoj upotrebi menja se kao imenica muškog roda, odnosno kao imenica ženskog roda.

jekh – jedan – *one* in substantive use is changed as a masculine noun, or as a feminine noun.

	Muršano lingo jekhipe /Muški rod jednina/ <i>Masculine singular</i>	Đuvlikano lingo jekhipe /Ženski rod jednina/ <i>Feminine singular</i>
N.	Jekh – jedan – <i>one</i>	Jekh – jedna – <i>one</i>
G.	Jekheso – jednog – <i>of one</i>	Jekhako – jedne – <i>of one</i>
D.	Jekhese – jednom – <i>to one</i>	Jekhaće – jednoj – <i>to one</i>
A.	Jekh, jekhe – jednoga – <i>one</i>	Jekh, jekha – jednu – <i>one</i>
V.	/	/
I.	Jekhesa – s jednim – <i>with one</i>	Jekhasa – s jednom – <i>with one</i>
L.	Jekheste – o jednom – <i>about one</i>	Jekhaće – o jednoj – <i>about one</i>
Abl.	Jekhestar – od jednog – <i>from one</i>	Jekhatar – od jedne – <i>from one</i>

Černivikane

Glagoli

Verbs

Glagoli su nesamostalne reči koje označavaju radnje, stanja ili zbivanja.

Verbs are dependent words indicating an action, state or event.

Glagolski oblici – Verbal forms

Infinitivni/Nelični/Impersonal

Glagolski pridevi – *Verbal adjectives*
(radni i trpni – *active and passive*)

Glagolski prilozi – *Participles*
(sadašnji i prošli – *present and past*)

Finitivni/Lični/Personal

Vremena – *Tenses*
(aorist, imperfekat, perfekat,
pluskvamperfekat – *present, future I*)

Načini – *Moods*
(imperativ, potencijal, konjuktiv,
kuzativ – *future II*)

U romskom jeziku ne postoji infinitive. Umesto infinitiva redovno se upotrebljava konstrukcija konjuktiva sa veznikom **te**. Sobzirom na to da ne postoji infinitive, glagoli se u rečenicima navode u 1. Licu singular prezenta.

U romskom postoje tri načina: imperativ indikativ i konjuktiv.

*In the Roma language the infinitive does not exist, but instead it uses the construction of the subjunctive with the conjunction **te**. Since there is no infinitive, verbs are used in sentences in 1. person of the present tense.*

In the Roma language there is three moods: imperative, indicative and subjunctive.

O avakutno vakti

Sadašnje vreme

Present

Označava radnju, stanje ili zbivanje koji se vrše u vreme kada se o njima govori.

Indicates an action, state or event which takes place at the time when it is being talked about.

	Jekhipe /Jednina/Singular	Butipe /Množina/Plural
1.	Me sem – ja sam – <i>i am</i>	Amen sam – mi smo – <i>we are</i>
2.	Tu san – ti si – <i>you are</i>	Tumen sen – vi ste – <i>you are</i>
3.	Vov, voj si – on, ona je – <i>he, she is</i>	Von si – oni su – <i>they are</i>

	Jekhipe /Jednina/Singular	Butipe /Množina/Plural
1.	Me uštav – ja ustajem – <i>I get up</i>	Amen ušta – mi ustajemo – <i>we get up</i>
2.	Tu ušte – ti ustaješ – <i>you get up</i>	Tumen ušten – vi ustajete – <i>you get up</i>
3.	Vov, voj uštol – on, ona ustaje – <i>he, she gets up</i>	Von ušten – oni ustaju – <i>they get up</i>

Avutno vakti

Buduće vreme

Future

Označava radnju, stanje ili zbivanje koji će se izvršiti posle vremena govorenja ili posle nekog drugog vremena na koji se misli.

Indicates an action, state or event which will take place after the time of speaking or after another time being thought of.

	Jekhipe /Jednina/Singular	Butipe /Množina/Plural
1.	me ka avav – ja ću biti – <i>I will be</i>	Amen ka ava – mi ćemo biti – <i>we will be</i>
2.	Tu ka ave – ti ćeš biti – <i>you will be</i>	Tumen ka aven – vi ćete biti – <i>you will be</i>
3.	Vov, voj avol – on, ona će biti – <i>he, she will be</i>	Von ka aven – oni će biti – <i>they will be</i>

	Jekhipe /Jednina/Singular	Butipe /Množina/Plural
1.	me ka uštav – ja ću ustati – <i>I will rise</i>	Amen ka ušta – mi ćemo ustati – <i>we will rise</i>
2.	Tu ka ušte – ti ćeš ustati – <i>you will stand up</i>	Tumen ka ušten – vi ćete ustati – <i>you will stand up</i>
3.	Vov, voj ka uštol – on, ona će ustati – <i>on, it will rise</i>	Von ka ušten – oni će ustati – <i>they will rise</i>

Imperfekto

Imperfekat

Imperfect

Označava radnju, stanje ili zbivanja koji su se vršili u određeno vreme u prošlosti.

Indicates an action, state or event which was done at a certain time in the past.

	Jekhipe /Jednina/ <i>Singular</i>	Butipe /Množina/ <i>Plural</i>
1.	me sema – ja bejah – <i>I was</i>	amen sama – mi bejasmo – <i>we were</i>
2.	tu sana – ti bejaše – <i>you were</i>	tumen sena – vi bejaste – <i>you were</i>
3.	tov, voj sasa – on, ona bejaše – <i>he, she was</i>	von sesa – oni bejahu – <i>they were</i>

Nakhlo vakti

Prošlo vreme

Past tense – perfect

Označava da se radnja, stanje ili zbivanja izvršili pre vremena kada govornik o njima saopštava, dakle u prošlosti.

Indicates that actions, a state or events were finished before the speaker refers to it, so it is in the past.

	Jekhipe /Jednina/ <i>Singular</i>	Butipe /Množina/ <i>Plural</i>
1.	Me aviljem – ja sam stigao – <i>I arrived</i>	Amen aviljam – mi smo stigli – <i>We arrived</i>
2.	Tu aviljan – ti si stigao – <i>you arrived</i>	Tumen aviljen – vi ste stigli – <i>you arrived</i>
3.	Vov avilo – on je stigao – <i>he arrived</i> voj avili – ona je stigla – <i>she arrived</i>	Von avile – oni su stigli – <i>they arrived</i>

	Jekhipe /Jednina/ <i>Singular</i>	Butipe /Množina/ <i>Plural</i>
1.	Me uštiljem – ja sam ustao – <i>I got up</i>	Amen uštiljam – mi smo ustali – <i>we got up</i>
2.	Tu uštiljan – ti si ustao – <i>you got up</i>	Tumen uštiljen – vi ste ustali – <i>you got up</i>
3.	Vov uštilo – on je ustao – <i>he got up</i> voj uštili – ona je ustala – <i>she got up</i>	Von uštile – oni su ustali – <i>they got up</i>

Paškarne (adverbura)

Prilozi

Adverbs

Su reči koje stoje uz glagole, prideve, imenice i druge priloge određujući po nekom od njihovih stalnih pratilačkih elemenata. U najvećem broju, oni su nepromenljivi, osim nekih koji se kompariraju.

Are words which go along with verbs, adjectives, nouns and other adverbs indicating one of their accompanying features. In most cases, they are unchangeable except for some which are comparative.

Mesto

Kathe – ovde – *here*

odori – tamo – *there*

akari – ovamo – *over here*

okori – onamo – *over there*

kaj – gde – *where*

kaj – kud(a) – *where*

akana – sad(a) – *now*

varekano – nekada – *sometimes*

nijekhdrom – nikad – *never*

numaj – tek – *only*

ake – već – *already*

Količinu

zala – malo – *little*

but – mnogo – *many*

pherdo – puno – *a lot*

resol – dosta – *enough*

vađi – još – *more*

Način

laće – dobro – *good*

sar – kako – *how*

Gija – ovako – *like this*

gači – tako – *so*

sig – brzo – *quickly*

butlaće – izvrsno – *excellently*

poloće – polako – *slowly*

varesar – nekako – *somehow*

nisar – nikako – *no way*

manušikane – ljudski – *human*

anglikane – engleski – *English*

Uzrok

golese – zato – *because*

golese – stoga – *therefore*

Sigate

Na brzaka

To quickly learn

Lačo djive – Dobar dan – *Good afternoon*

Lači dethearin – Dobro jutro – *Good morning*

Ači rat – Dobro večer – *Good evening*

Loči či rat – Laku noć – *Good night*

Đi o dičhipe – Doviđenja – *Good bye*

Nais – Hvala – *Thank you*

Sar san? – Kako si? – *How are you?*

Lače...nisar – Dobro...nikako – *Good... no way*
Sar ćo alav? – Kako se zoveš? – *What is your name?*
Mo alav si... – Ja se zovem..., – *My name is...*
Kotar san? – Odakle si? – *Where are you from?*
Me sem tari (o)... – Ja sam iz... – *I am from...*
Avav taro (i)... – Dolazim iz... – *I come from...*
Kozom berš isi tut? – Koliko imaš godina – *How old are you?*
Man isi... berš – Ja imam...godina – *I am ... years*
Kaj si o (i)...? – Gde je...? – *Where is...?*
Đane li romane? – Da li znaš romski? – *Do you know the Roma language?*
Isi li tut....? – *Dali imaš...?* – *Do you have...?*

Đivesa ano kurko

Dani u nedelji

Days of the week

Luj – Ponedeljak – *Monday*
Mardi – Utorak – *Tuesday*
Tetradi – Sreda – *Wednesday*
Žoj – Četvrtak – *Thursday*
Paraštuj – Petak – *Friday*
Savato – Subota – *Saturday*
Purano kurko – Nedelja – *Sunday*

Čhona ando berš

Meseci u godini

Months of the year

Januaro – januar – *January*
Februaro – februar – *February*
Marcino – mart – *March*
Aprilo – april – *April*
Majo – maj – *May*
Juno – juni – *June*
Julo – juli – *July*
Avgusto – avgust – *August*
Septembro – septembar – *September*
Oktobro – oktobar – *October*
Novembro – novembar – *November*
Decembro – decembar – *December*

ALAVARI REČNIK DICTIONARY

A, a		
abandīja	tuđin	<i>foreigner</i>
abav	svadba	<i>wedding</i>
ablativo	ablativ	<i>ablative</i>
ač	stani	<i>stop</i>
ač Devlesa	zbogom	<i>goodbye</i>
ačhadipe	kašnjenje	<i>delay</i>
ačhav	stojim	<i>I stand</i>
ačhav	ostavi	<i>leave</i>
ađive	danas	<i>today</i>
ađivesutno	današnji	<i>present</i>
ađučar	čekaj	<i>wait</i>
ađučarav	čekam	<i>I am waiting</i>
ađučaripe	čekanje	<i>waiting</i>
akari	ovamo	<i>over here</i>
ake	evo	<i>here</i>
aktali (o)	evo je (ga)	<i>Here she (he) is</i>
aktaljem	ovde sam	<i>I am here</i>
akušav	psujem	<i>I swear</i>
akušipe	psovanje	<i>swearing</i>
akuzativo	akuzativ	<i>accusative</i>

akhar	zovi	<i>call</i>
akhardama	pozvao me	<i>invited me</i>
akhardivav	zovem se	<i>my name is</i>
akhor	orah	<i>walnut</i>
alav	ime	<i>name</i>
alavari	rečnik	<i>dictionary</i>
alavura	imenice	<i>nouns</i>
ale	uzmi	<i>take</i>
amal	prijatelj	<i>friend</i>
amalin	prijateljica	<i>girlfriend</i>
amalipe	prijateljstvo	<i>friendship</i>
ambola	kruška	<i>pear</i>
amen	mi	<i>we</i>
amencar	s nama	<i>with us</i>
amendar	od nas	<i>from us</i>
an	donesi	<i>get</i>
anav	donosim	<i>I bring</i>
andar	iz	<i>from</i>
andral	iznutra	<i>inside</i>
angali	krilo	<i>lap</i>
angar	ćumur	<i>charcoal</i>
anglal	napred	<i>forward</i>
anglunipe	napredak	<i>progress</i>
angluno	prednji	<i>front</i>
angro	jaje	<i>egg</i>
angrustik	prsten	<i>ring</i>
ani	u	<i>in</i>
arak	čuvaj	<i>keep</i>
arakhav	tražim	<i>I am looking for</i>
arlija	pripadnik romskog naroda	<i>a member of the Roma people</i>
aro	brašno	<i>flour</i>
asa	smej se	<i>laughs</i>
asape	smeh	<i>laughter</i>
astarav	hvatam	<i>I catch</i>
astaripe	hvatanje	<i>catching</i>
asvin	suza	<i>tear</i>
ašun	čuj	<i>hear, listen</i>
ašundo	čuven	<i>famous</i>
ašune	čuješ	<i>you hear</i>
ašunipe	slušanje	<i>listening</i>
av	dođi	<i>come</i>

avđin	med	<i>honey</i>
aver	drugi	<i>other</i>
averčhonde	drugačije	<i>otherwise</i>
avereso	tuđ, stran	<i>foreign</i>
avetheara	preksutra	<i>day after tomorrow</i>
avlin	dvorište	<i>yard</i>
avral	izvan	<i>outside</i>
avri	napolje	<i>out</i>
ažutipe	pomoć	<i>help</i>
B,b		
bax	sreća	<i>happiness</i>
baxtalipe	radovanje	<i>rejoicing</i>
baj	rukav	<i>sleeve</i>
bakri	ovca	<i>sheep</i>
bakro	ovan	<i>ram</i>
bakroro	jagnje	<i>lamb</i>
bala	kosa	<i>hair</i>
balo	svinja	<i>pig</i>
balano	svinjsko	<i>pork</i>
bango	kriv	<i>guilty</i>
bar(a)	kamen(je)	<i>stone(s)</i>
bari	velika	<i>big</i>
barikano	ponosan	<i>proud</i>
baripe	ponos	<i>pride</i>
baro	velik	<i>great</i>
barval	vetar	<i>wind</i>
barvalipe	bogatstvo	<i>richness</i>
barvalo	bogat	<i>rich</i>
bašalipe	sviranje	<i>playing</i>
bašno	pevac	<i>singer</i>
beng	đavo	<i>devil</i>
bengalo	nemiran (problematičan)	<i>restless</i>
berš(a)	godina (godine)	<i>year(s)</i>
beršali	u godine	<i>elder</i>
bezeh	greh	<i>sin</i>
bezehalo	grešnik	<i>sinner</i>
bi	bez	<i>without</i>
bibahtalo	nesrećan	<i>unhappy</i>
bibi	strina	<i>aunt</i>
bibučarno	lenj	<i>lazy</i>

bičhaldo lafi	poruka	<i>message</i>
bičhalipe	slanje	<i>sending</i>
bičindo	prodat	<i>was sold</i>
bičinipe	prodaja	<i>sell</i>
bidarako	neustrašiv	<i>fearless</i>
bidevleso	bezbožan	<i>impious</i>
biđindo	nebrojen	<i>uncounted</i>
bijando	rođen	<i>born</i>
bijanipe	rađanje	<i>birth</i>
bikuč	jeftin	<i>inexpensive</i>
bilačo	loš	<i>bad</i>
bilađutno	bezobrazan	<i>impudent</i>
bimelalo	ćist	<i>clean</i>
biromesi	neudata	<i>unmarried (describing a woman)</i>
biromnjako	neoženjen	<i>unmarried (describing a man)</i>
birovni	osa	<i>wasp</i>
biš	dvadeset	<i>twenty</i>
bisikado	nepismen	<i>illiterate</i>
bistardo	zaboravan	<i>forgetful</i>
bižaljako	bezosećajan	<i>insensitive</i>
bočava	suknja	<i>skirt</i>
bokh	glad	<i>hunger</i>
bokhalo sem	gladan sam	<i>I'm hungry</i>
boldipe	krštenje	<i>baptism</i>
boldo	kršten	<i>baptised</i>
bolipe	umakanje	<i>dipping</i>
bori	snajka	<i>daughter-in-law, sister-in-law</i>
brkaljka	kućlača	<i>ladle</i>
bršind	kiša	<i>rain</i>
bučarno	vredan	<i>worthy</i>
buči	posao	<i>job</i>
buka	zalogaj	<i>bite</i>
bul	guza (zadnjica)	<i>buttocks (behind)</i>
buljaši	homoseksualac	<i>gay</i>
buť	mnogo	<i>much</i>
buljaripe	širenje	<i>spread</i>
C, c		
cikneder	mlađi	<i>younger</i>
cikni	mala	<i>little</i>

cikno	malo	<i>few</i>
ciknjaripe	sniženje	<i>price reduction</i>
crda	vučemo	<i>we haul</i>
crdimo	povučen	<i>retiring</i>
curuvlja	sandale	<i>sandals</i>
Č, č		
čače	stvarno	<i>really</i>
čačimaso	istinit	<i>true</i>
čačiipe	istina	<i>truth</i>
čačukano	istinski	<i>true</i>
čalado	udaren	<i>whacked</i>
čalaipe	udaranje	<i>punching</i>
čalav	udari	<i>strike</i>
čalo	sit	<i>satiated</i>
čang	noga	<i>foot</i>
čanta	torba	<i>bag</i>
čar	trava	<i>grass</i>
čičidipe	stezanje	<i>contraction</i>
čidenpe	okupljaju se	<i>gather</i>
čidinipe	savez	<i>alliance</i>
čidipe	okupljanje	<i>gathering</i>
čik	blato	<i>mud</i>
čikalo	blatnjav	<i>muddy</i>
čikat	čelo	<i>forehead</i>
čingar	svađa	<i>quarrel</i>
čingo	mokar	<i>wet</i>
čin	kupi	<i>buy</i>
činipe	kupovina	<i>shopping</i>
čir	mrav	<i>ant</i>
čiral	sir	<i>cheese</i>
čirla	odavno	<i>long ago</i>
čirvi	kuma	<i>godmother</i>
čirvo	kum	<i>godfather</i>
čokano	čekić	<i>hammer</i>
čor	lopov	<i>thief</i>
čoripe	krađa	<i>theft</i>
čorni	kradljivka	<i>thief</i>
čoro	siromašan	<i>poor</i>
čorol	krade	<i>stealing</i>
čororipe	siromaštvo	<i>poverty</i>
čorovinja	bednik	<i>wretch</i>

čučipe	praznina	<i>emptiness</i>
čučo	prazan	<i>empty</i>
čumidipe	ljubljenje	<i>kissing</i>
čumidenpe	ljube se	<i>they kiss</i>
čumidimo	ljubljeni	<i>beloved</i>
Čh, čh		
čhadipe	povračanje	<i>vomit</i>
čhav	stavljam	<i>I put</i>
čhavo	mladič	<i>youngster</i>
čhavorikano	dečiji	<i>children's</i>
čhavoro	dete	<i>child</i>
čhej	devojka	<i>girl</i>
čhejipe	devojaštvo	<i>girlhood</i>
čhejori	devojčica	<i>little girl</i>
čher	kuća	<i>house</i>
čherutno	kućni	<i>house (adj.)</i>
čhib	jezik	<i>language</i>
čhibalo	alapača	<i>talebearer</i>
čhibano	albanac	<i>Albanian</i>
čhin	seci	<i>cut</i>
čhinipe	sečenje	<i>cutting</i>
čhohano	čudovište	<i>monster</i>
čhon	mesec	<i>month</i>
čhor	sipaj	<i>pour</i>
čhori	devojčica	<i>little girl</i>
čhude	baci	<i>throw</i>
čhudimo	bačen	<i>thrown</i>
čhungar	pljuvačka	<i>saliva</i>
čhuralo	policajac	<i>policeman</i>
čhuri	nož	<i>knife</i>
čhuva	stavljamo	<i>we put</i>
Ć, ć		
ćede	skupljaj	<i>collect</i>
ćeden	skupljajte	<i>collect (pl.)</i>
ćemana	violina	<i>violin</i>
ćerav	uradim	<i>I do</i>
ćerdo	napravljen	<i>made</i>
ćereni	zvezda	<i>star</i>
ćeri	nebo	<i>sky</i>
ćeripe	izrada	<i>production</i>

čerko	gorko	<i>bitterly</i>
čermalo	ucrvljeno	<i>worm-eaten</i>
čermo	crv	<i>worm</i>
česi	poštovanje	<i>respect</i>
čićidama	skupljam se	<i>I gather</i>
čićidimo	stegnut	<i>pinched</i>
ćilo	kolac	<i>stake</i>
ćirado	kuvano	<i>cooked</i>
ćirikli	ptica	<i>bird</i>
ćirikljano	ptičije	<i>bird's</i>
D,d		
dab	udarac	<i>hit</i>
daba	batine	<i>drubbing/beating</i>
daći	majčin	<i>maternal</i>
dad	otac	<i>father</i>
dade	oče!	<i>dad</i>
dalaver	zub	<i>tooth</i>
dand	zub	<i>tooth</i>
dandalipe	ujed	<i>bite</i>
dandalo	zubat	<i>toothed</i>
dar	strah	<i>fear</i>
darav	uplašen sam	<i>I'm scared</i>
daravno	uplašen	<i>frightened</i>
das	srbin	<i>Serb</i>
dasikano	srpsko	<i>Serbo</i>
dav	dajem	<i>I give</i>
de, Devla	daj, Bože	<i>God willing</i>
dej	majka	<i>mother</i>
deš	deset	<i>ten</i>
Devla	Bože	<i>God</i>
Devleso	božije	<i>God</i>
Devleso lil	Biblija	<i>Bible</i>
dijem	dao sam	<i>I gave</i>
dik	vidi	<i>see</i>
dikavnipe	pogled	<i>view</i>
dikhav	vidim	<i>see</i>
dikhlo	marama	<i>scarf</i>
dikhlo	ogledalo	<i>mirror</i>
dikljaripe	prikaz	<i>review</i>
dilengo čher	ludnica	<i>madhouse</i>
dilipe	ludost	<i>craziness</i>

dilo	lud	<i>crazy</i>
dipe	poklon	<i>gift</i>
diz	kula	<i>tower</i>
Dol, Del	Bog	<i>God</i>
dopo	nakovanj	<i>anvil</i>
dorik	konopac	<i>rope</i>
dorikalo	seljak	<i>peasant</i>
doš	greška	<i>error</i>
došalo	krivac	<i>culprit</i>
došarno	tužilac	<i>prosecutor</i>
drab	lek	<i>drug</i>
drabarne	gatare	<i>fortune-tellers</i>
drak	grožđe	<i>grapes</i>
drom	put, staza, ulica	<i>path, street</i>
drumeso lil	pasoš	<i>passport</i>
duj	dva	<i>two</i>
dujdrom	dva puta	<i>two times</i>
dujore	dvojica	<i>two (males)</i>
dujšol	dvesta	<i>two hundred</i>
dukavdo	povređen	<i>injured</i>
dukh	bol	<i>pain</i>
dumo	leđa	<i>back</i>
dumut	davno	<i>long ago</i>
dumutno	bajat	<i>stale</i>
dur	daleko	<i>away</i>
duripe	daljina	<i>distance</i>
durutno	dalek	<i>far</i>
duvako	veo	<i>veil</i>

Ḍ, ḍ

ḍan	idete	<i>you are go</i>
ḍanav	znam	<i>I know</i>
ḍanglipe	znanje	<i>knowledge</i>
ḍav	idem	<i>I am going</i>
ḍeralo	ćelav	<i>bald</i>
ḍerdipe	ulazak	<i>entry</i>
ḍinav	brojanje	<i>counting</i>
ḍindo	broj	<i>number</i>
ḍiv	pšenica	<i>wheat</i>
ḍivalo	pšenično	<i>wheat (adj.)</i>
ḍive	dan	<i>day</i>
ḍivencar	danima	<i>(over many) days</i>

đuvli	žena	woman
đuvljano	žensko	women's
Dž,dž		
dža	idi	go
džamutro	zet	son-in-law
džanglipe	znanje	knowledge
džav	idem	I go
džene	nekoliko ljudi	several people
dženo	osoba	person
dži	do	to
džiakana	dosad	until now
džiberše	dogodine	next year
dži eraći	doveče	until evening
džuklo	pas	dog
džukljano	pasiji	canine
džungado	budan	awake
džungaipe	buđenje	waking up
džungalo	zao	evil
džuv	vaška	louse
E,e		
efta	sedam	seven
eftašel	sedamsto	seven hundred
eftavardeš	sedamdeset	seventy
elefanto	slon	elephant
eraći	juče	yesterday
eraćutno	jučerašnji	of yesterday
erat	noćas	tonight
erdelezi	đurđevdan	St. George's Day
F,f		
falka	vilica	jaw
faluna	bluza	blouse
faša	povoj, traka	bandage
foro	grad	city
forošano	građanin	citizen
fundo	osnova	basis
fundomento	temelj	basis
fusuj	pasulj	bean
G,g		
gaći	toliko	that much
gad	košulja	shirt

gada	rublje	<i>laundry</i>
gađe	neromi	<i>non-Roma</i>
gađikano	strano	<i>foreign</i>
gađo	nerom	<i>non-Roma</i>
galbeno	žuto	<i>yellow</i>
garadi	skrivena	<i>hidden</i>
garadipe	tajna	<i>secret</i>
garadivav	krijem se	<i>I am hiding</i>
garado	skriven	<i>hidden</i>
garaipe	prikrijenje	<i>concealment</i>
garandoj	krišom	<i>secretly</i>
gasave	takve	<i>such</i>
gasavo	takav	<i>such</i>
gav	selo	<i>village</i>
gavutno	seljak	<i>villager</i>
glonco	metak	<i>bullet</i>
gođaver	pametn	<i>smart</i>
gođi	um, mozak	<i>mind, brain</i>
goja	ta	<i>this</i>
gola	oni, one	<i>they</i>
gošnja	izmet	<i>feces</i>
gova/gava	taj	<i>that</i>
gra	konj	<i>horse</i>
grasni	kobila	<i>mare</i>
grastani	konjski	<i>equine</i>
guglo	slatko	<i>sweet</i>
guguj	čvoruga	<i>bump</i>
gurbet	pripadnik romskog naroda	<i>a member of the Roma people</i>
guruvni	krava	<i>cow</i>
X,x		
xa	jedi	<i>eat</i>
xala	pojedi je	<i>eat it</i>
xaladi	bludnica	<i>harlot</i>
xanamika	roditelji venčanog bračnog para	<i>parent of a married couple</i>
xand	svrab	<i>itch</i>
xape	jelo	<i>meal</i>
xarandipe	češanje	<i>scratching</i>
xarkuma	bakar	<i>copper</i>
xarnedičimaso	kratkovid	<i>shortsighted</i>
xarno	kratak	<i>short</i>
xas	kašalj	<i>cough</i>

xasape	kašljanje	<i>coughing</i>
xafama	kobajagi	<i>make-believe</i>
xav	jedem	<i>I eat</i>
xav sovli	zaklinjem se	<i>I swear by</i>
xavici	kačamak	<i>polenta</i>
xer	magarac	<i>donkey</i>
xerano	magareće	<i>donkey</i>
xiv	sneg	<i>snow</i>
xljipe	sranje	<i>excrement</i>
xndi	usrana	<i>excrement</i>
xoxaipe	laž	<i>lie</i>
xoxavdo	falcifikovan	<i>falsified</i>
xoxavno	lažov	<i>liar</i>
xoli	ljutnja	<i>anger</i>
xoljamo	ljut	<i>angry</i>
xor	duboko	<i>deep</i>
xoraxaj	turčin	<i>Turk</i>
xorahani	turkinja	<i>Turkish woman</i>
xorahanipe	Turska	<i>Turkey</i>
xramosarav	pišem	<i>I write</i>
xramope	pisanje	<i>writing</i>
xumer	testo	<i>dough, pasta</i>
xute	skači	<i>jump</i>
xutipe	skakanje	<i>jumping</i>
xurdo	sitan	<i>small</i>
I, i		
ičar	drži	<i>keeps</i>
ičarav	držim	<i>I keep</i>
ičaripe	održavanje	<i>maintenance</i>
ileso	srčan	<i>of the heart</i>
ilo	srce	<i>heart</i>
inđar	nosi	<i>return</i>
inžaripe	nošenje	<i>wearing</i>
iri	vрати	<i>return</i>
iripe	povratak	<i>return</i>
isi	ima	<i>has</i>
isima	imam	<i>I have</i>
izdral	drhtanje	<i>shaking</i>
J, j		
jag	vatra	<i>fire</i>
jagalo	pištolj	<i>pistol</i>

jagalipe	vatreno	<i>heatedly</i>
jak	oko	<i>eye</i>
jakhale	naočare	<i>glasses</i>
jakhali	mig	<i>wink</i>
jekh	jedan	<i>one</i>
jekhebrešese	vršnjak	<i>person of the same age</i>
jekhipe	jedinstvo	<i>unity</i>
jekhoro	jedinac	<i>only child</i>
jevend	zima	<i>winter</i>
K,k		
ka	ću, ćeš, će, ćemo, ćete, će	<i>I will, you will, he will...</i>
kafava	kafa	<i>coffee</i>
kafrin	ekser	<i>nail</i>
kaj	gde	<i>where</i>
kako	stric	<i>uncle</i>
kala	ovih	<i>these</i>
kalipe	crnilo	<i>blackness</i>
kaljardo	policajac	<i>policeman</i>
kaljaripe	proklinjanje	<i>imprecation</i>
kalo	crn	<i>black</i>
kamli	ljubavnica	<i>lover (female)</i>
kamlipe	ljubav	<i>love</i>
kamlo	ljubavnik	<i>lover (male)</i>
kampala	zvono	<i>bell</i>
kan	uho	<i>ear</i>
kana	uši	<i>ears</i>
kana	kad	<i>when</i>
kanalo	ušat	<i>lop-eared</i>
kandipe	služenje	<i>serving</i>
kandoj	miš	<i>mouse</i>
kangli	češalj	<i>comb</i>
kangro	trn	<i>thorn</i>
kanzavuri	jež	<i>hedgehog</i>
kase	kome	<i>whom</i>
kaš	drvo	<i>wood</i>
kaštunalo	drven	<i>wooden</i>
kašuko	gluv	<i>deaf</i>
kaṭe	tu	<i>here</i>
kava	ove, ovaj	<i>these, this</i>
kava berš	ove godine	<i>this year</i>
kavuno	dinja	<i>melon</i>

koč	koleno	<i>knee</i>
kokala	kosti	<i>bones</i>
kokalo	kost	<i>bone</i>
kolako	kolač	<i>cake</i>
komari	kocka	<i>gambling</i>
komardija	kockar	<i>gambler</i>
kombo	čvor	<i>knot</i>
komendija	problem	<i>problem</i>
komendika	prevrtljivica	<i>unstable person</i>
korkoro	sam	<i>alone</i>
koro	slep	<i>blind</i>
koro por	slepo crevo	<i>appendix</i>
kororipe	slepost	<i>blindness</i>
kos	briši	<i>clean</i>
kosjaripe	brisanje	<i>cleaning</i>
kotor	parče	<i>piece</i>
kovlipe	mekost	<i>softness</i>
kovlo	meko	<i>soft</i>
krlo	glas	<i>voice</i>
kudipe	ogovaranje	<i>gossip</i>
kuj	lakat	<i>elbow</i>
kukla	lutka	<i>doll</i>
kukudi	grad	<i>hail</i>
kumnata	šurjakinja	<i>sister-in-law</i>
kuna	kolevka	<i>cradle</i>
kurko	sedmica, nedelja	<i>week</i>
kuštik	kaiš	<i>belt</i>
Kh, kh		
khaj	prdež	<i>fart</i>
kham	sunce	<i>sun</i>
khamalo	sunčano	<i>sunny</i>
khamni	trudnica	<i>pregnant woman</i>
khamnipe	trudnoća	<i>pregnancy</i>
khamnjol	zatrudneti	<i>to become pregnant</i>
khanči	ništa	<i>nothing</i>
khandino	lenj	<i>lazy</i>
khandol	smrdi	<i>stinks</i>
khandirako	crkveno	<i>church (adj.)</i>
Khandiri	Crkva	<i>Church</i>
khanikase	nikome	<i>no one</i>
khanji	kokoška	<i>hen</i>

khoni	niko	<i>no one</i>
khoro	testija	<i>jug</i>
khuipe	pletenje	<i>knitting</i>
khula	izmet	<i>excrement</i>
khulalipe	sranje	<i>excrement</i>
khuro	ždrebe	<i>foal</i>
L,l		
lačharipe	doterivanje	<i>polishing</i>
lačhipe	lepota	<i>beauty</i>
lačho	lepo	<i>nicely</i>
ladavav	utovar	<i>loading</i>
lađ	sramota	<i>shame</i>
lađardo	sramotan	<i>shameful</i>
lađavipe	bruka	<i>disgrace</i>
lako	njen	<i>her</i>
laloro	nem	<i>mute</i>
langavipe	hramljanje	<i>lameness</i>
lav	uzimam	<i>I am taking</i>
le	uzmi	<i>take</i>
len	reka	<i>river</i>
lengo	njihov	<i>theirs</i>
lejako	recni	<i>river (adj.)</i>
leso	njegov	<i>his</i>
lil	pismo, knjiga	<i>letter, book</i>
lilano	papirni	<i>paper</i>
lim	slina	<i>mucus</i>
limalo	slinav	<i>snotty</i>
limora	groblje	<i>graveyard</i>
limori	grob	<i>grave</i>
ločhegođako	maloumnik	<i>retarded</i>
lokho	lak	<i>easy</i>
lol	uzima	<i>takes</i>
lolipe	crvenilo	<i>redness</i>
lolo	crven	<i>red</i>
lon	so	<i>salt</i>
londo	slano	<i>salty</i>
londipe	slanost	<i>salinity</i>
loš	sreća	<i>happiness</i>
lošnipe	nevolje	<i>trouble</i>
luluđa	cveće	<i>flowers</i>
luluđači patrin	latice	<i>petal</i>

luluđi	cvet	<i>flower</i>
lungo	dugačko	<i>long</i>
lungoneberšengo	dugogodišnji	<i>longtime</i>
luno	srp	<i>sickle</i>
M,m		
mačhari	ribar	<i>fisherman</i>
mačo	riba	<i>fish</i>
mačhipe	krečenje	<i>painting</i>
mak	maži	<i>spread</i>
makh	muva	<i>fly</i>
mande	kod mene	<i>with me</i>
mande	meni	<i>me</i>
mangjaripe	prosidba	<i>proposal</i>
mangro	hleb	<i>bread</i>
mardo	pretučen	<i>beaten up</i>
maripe	tuča	<i>fight</i>
mas	meso	<i>meat</i>
mati	pijana	<i>drunk (fem.)</i>
mato	pijan	<i>drunk</i>
mekav ma	predajem se	<i>I give up</i>
melalo	prijav	<i>dirty</i>
meljako	anđeo	<i>angel</i>
memeli	sveće	<i>candle</i>
menija	cipela	<i>shoe</i>
mer	umri	<i>die</i>
milaj	leto	<i>summer</i>
mingro	moj	<i>my</i>
mintano	jelek	<i>bodice</i>
mol	vino	<i>wine</i>
mom	vosak	<i>wax</i>
morčin	koža	<i>leather</i>
mothav	kazujem	<i>I say</i>
mothoipe	kazanje	<i>showing</i>
mudardo	ubijen	<i>murdered</i>
muk	pusti	<i>let go</i>
muklo	pušten	<i>released</i>
mulikano	mrtvo	<i>dead (neut., adv.)</i>
mulo	mrtav	<i>dead</i>
mutardo	upišan	<i>sissy</i>
muter	mokraća	<i>urine</i>

N,n		
nais	hvala	<i>thank you</i>
naj	prst	<i>finger</i>
naj	nema	<i>does not have</i>
najipe	kupanje	<i>bathing</i>
najol	kupa se	<i>he's taking a bath</i>
nakh	nos	<i>nose</i>
nakhado	prevaren	<i>cheated</i>
nakhajipe	preticanje	<i>passing</i>
nakhavav	gutam	<i>I swallow</i>
nakhlipe	prošlost	<i>the past</i>
nandē	goli	<i>naked (masc. pl.)</i>
nandī	gola	<i>naked (fem.)</i>
nango	go	<i>naked</i>
napal	posle, iza	<i>after, behind</i>
naš	beži	<i>run away</i>
našipe	bekstvo	<i>escape</i>
nasvalengo čher	bolnica	<i>hospital</i>
nasvalipe	bolest	<i>sickness</i>
nasvalo	bolestan	<i>sick</i>
natele	nadole	<i>down</i>
naupre	nagore	<i>up</i>
nevipe	novost	<i>news</i>
ni mangav	neću	<i>I will not</i>
ni/na	ne	<i>no</i>
nužniko	wc	<i>wc</i>
O,o		
odori	tamo	<i>there</i>
ođi	duša	<i>soul</i>
ohto	osam	<i>eight</i>
ohtonđi	osmica	<i>eight</i>
ohtošol	osamsto	<i>eight hundred</i>
ohtovardeš	osamdeset	<i>eighty</i>
okojaraći	prekjuće	<i>day before yesterday</i>
okojarat	preksinoć	<i>two nights ago</i>
opaš	pola	<i>half</i>
opašođive	podne	<i>noon</i>
P,p		
pača	vera	<i>faith</i>
pačaipe	verovanje	<i>belief</i>

pačaitno	vernik	<i>believer</i>
pačaripe	uvijanje	<i>wrapping</i>
paj	voda	<i>water</i>
pajalo	vodeno	<i>guided</i>
palal	iza	<i>behind</i>
palem	opet	<i>again</i>
palpale	nazad	<i>back</i>
pampuri	voz	<i>train</i>
panđ	pet	<i>five</i>
panđore	petica	<i>five</i>
panđ dene	petorica	<i>five (males)</i>
paramiča	priča	<i>story</i>
paraštuj	petak	<i>Friday</i>
parmako	palac	<i>thumb</i>
parno	beo	<i>white</i>
parvardo	nahranjen	<i>fed</i>
paše	blizu	<i>near</i>
pate	veš	<i>laundry</i>
patrin	list	<i>sheet</i>
patrni	Uskrs	<i>Easter</i>
pingro	noga	<i>foot</i>
pošom	vuna	<i>wool</i>
puranipe	starost	<i>old age</i>
purum	crni luk	<i>black onion</i>
Ph, ph		
phabaj	jabuka	<i>apple</i>
phabar	zapali	<i>light up</i>
phabardo	upaljac	<i>lighter</i>
phabaripe	prevara	<i>deception</i>
phabol	gori	<i>burn</i>
phađipe	lomljenje	<i>breakage</i>
phag	slomi	<i>breaks</i>
phaka	krila	<i>wings</i>
phaljaripe	pucanje	<i>shooting</i>
phande	zatvori	<i>close</i>
phanglipe	zatvor	<i>jail</i>
phanglo	zatvoreno	<i>closed</i>
pharavno	drugar	<i>friend</i>
pharipe	težina	<i>weight</i>
pharipe lese	ne oseća se dobro	<i>not feeling well</i>
pharo	teško	<i>hard</i>

phen	sestra	<i>sister</i>
pherdipe	punjenje	<i>charging</i>
phiripe	šetanje	<i>walking</i>
phivli	udovica	<i>widow</i>
phivlo	udovac	<i>widower</i>
phral	brat	<i>brother</i>
phukni	čir	<i>ulcer</i>
phumb	gnoj	<i>pus</i>
phumbalo	gnojav	<i>purulent</i>
phurdipe	duvanje	<i>blowing</i>
phureder	starija	<i>older</i>
phuv	zemlja	<i>earth</i>
phuva	obrve	<i>eyebrows</i>
R,r		
račenca	noćima	<i>(through many) nights</i>
račija	rakija	<i>brandy</i>
račutno	jučerašnji	<i>yesterday's</i>
rakli	devojka koja nije romkinja	<i>non-Roma girl</i>
raklo	momak koji nije rom	<i>non-Roma boy</i>
ramope	pisanje	<i>writing</i>
ranglipe	brijanje	<i>shaving</i>
ranglo	obrijan	<i>shaven</i>
rašaj	sveštenik	<i>priest</i>
rat	krv	<i>blood</i>
rat	noć	<i>night</i>
ratvalo	krvav	<i>bloody</i>
res	stigni	<i>catch up</i>
resipe	susretanje	<i>encountering</i>
rez	vinograd	<i>vineyard</i>
rezo	pirinač	<i>rice</i>
rig	pravac	<i>direction</i>
roipe	plač	<i>crying</i>
roj	kašika	<i>spoon</i>
rom	čovjek	<i>man</i>
rota	točak	<i>wheel</i>
rov	plači	<i>cry</i>
rovli	štap	<i>stick</i>
Rrom	Rom	<i>Roma</i>
rromani čib	romski jezik	<i>Romani language</i>
rromanipe	romski	<i>Romani</i>
rromano	romsko	<i>Roma (adv.)</i>

rromni	žena	<i>woman</i>
rromnjako	ženin	<i>groom</i>
rromnjako phral	šurak	<i>brother-in-law</i>
rromoro	romsko dete	<i>Roma children</i>
rubuzo	lubenica	<i>watermelon</i>
ruđimo	molitven	<i>praying</i>
ruđipe	molitva	<i>prayer</i>
rumimo	pokvaren	<i>broken</i>
rundoj	plačući	<i>crying (participle)</i>
rupuno	blatnjav	<i>muddy</i>
ruv	vuk	<i>wolf</i>
ruvikano	vučje	<i>of a wolf</i>
S,s		
sa	sve	<i>all</i>
sa jekh	svejedno	<i>all the same</i>
sama	pažnja	<i>attention</i>
sap	zmija	<i>snake</i>
sapikano	zmijski	<i>serpentine</i>
sar	kako	<i>how</i>
saranda	četrdeset	<i>forty</i>
sastimasa	u zdravlje	<i>cheers</i>
sastipe	zdravlje	<i>health</i>
sastren	gvožđe	<i>iron</i>
sastrnalo	gvozden	<i>iron (adj.)</i>
sastro	svekar	<i>father-in-law</i>
sasuj	svekrva	<i>mother-in-law</i>
savato	subota	<i>Saturday</i>
savatone	subotom	<i>Saturdays</i>
savo	koji	<i>which</i>
savore	svi	<i>all</i>
sig	brzina	<i>speed</i>
sigende	ubrzo	<i>soon</i>
sikav	nauči	<i>learn</i>
sikavav	pokazujem	<i>I show</i>
sikavipe	učenje	<i>learning</i>
sindīri	lanac	<i>chain</i>
sinija	sto za ručanje	<i>table for dining</i>
sir	beli luk	<i>garlic</i>
so	šta	<i>what</i>
soipe	spavanje	<i>sleeping</i>

sose	zašto	<i>why</i>
sovli	zaklinjanje	<i>swearing</i>
stađi	kapa	<i>cap</i>
sumnakaj	zlato	<i>gold</i>
sung	miris	<i>smell</i>
sungal	miriše	<i>it smells</i>
suno	san	<i>dream</i>
suv	igla	<i>needle</i>
Š,š		
šah	kupus	<i>cabbage</i>
šaj	može	<i>can</i>
šajipe	mogućnost	<i>possibility</i>
šamija	marama	<i>scarf</i>
šava	spanać	<i>spinach</i>
šečeri	šečer	<i>sugar</i>
šel	sto	<i>what</i>
šerutno	poglavar	<i>chief</i>
šolo	konopac	<i>rope</i>
šoresa	glavom	<i>with the head</i>
šoro	glava	<i>head</i>
šošoj	zec	<i>rabbit</i>
šov	šest	<i>six</i>
šovardeš	šesdeset	<i>sixty</i>
šovšol	šovšol	<i>six hundred</i>
štar	četiri	<i>four</i>
šučipe	suvost	<i>aridity</i>
šudripe	hladnoća	<i>cold (noun)</i>
šudro	hladno	<i>cold (adj., adv.)</i>
šukar	lepo	<i>nicely</i>
šukarimasa	dobrota	<i>goodness</i>
šuklo	kiselo	<i>sour</i>
šuko	suv	<i>dry</i>
šul	hladno	<i>cold</i>
šun	slušaj	<i>listen</i>
šunipe	sluh	<i>hearing</i>
šuvlilo	otekao, nadut	<i>inflated</i>
šuvlo	nadut	<i>swollen</i>
T,t		
tahtaj	čaša	<i>glass</i>
taro	od	<i>of</i>

tasado	davljenik	<i>drowning person</i>
tasaipe	davljenje	<i>strangulation</i>
taso	lonac	<i>pot</i>
tatipe	vrućina	<i>heat</i>
tato	vruće	<i>hot</i>
tele	dole	<i>down</i>
teljar	pogni	<i>bend, bow</i>
ternipe	mladost	<i>youth</i>
terno	mlad	<i>young</i>
tetradi	sreda	<i>Wednesday</i>
tranda	trideset	<i>thirty</i>
trandathaj trin	trideset tri	<i>thirty-three</i>
trin	tri	<i>three</i>
trinore	trojica	<i>three (males)</i>
trubul	treba	<i>should</i>
trubulpe	potreba	<i>need</i>
truš	žeđ	<i>thirst</i>
trušalo	žedan	<i>thirsty</i>
tu	ti	<i>you</i>
tu san	ti si	<i>you are</i>
tugla	cerpici	<i>adobe</i>
tumaro	vaš	<i>yours</i>
tumendar	od vas	<i>from you</i>
tumendē	vama	<i>to you</i>
tusa	s tobom	<i>with you</i>
Th, th		
thabilo	izgoreno	<i>burned</i>
thaj	i	<i>and</i>
thand	mesto	<i>place</i>
thandoro	mestašce	<i>little place</i>
thav	konopac	<i>rope</i>
thavdol	teče	<i>runs</i>
theara	sutra	<i>tomorrow</i>
thud	mleko	<i>milk</i>
thudvalo	mlačni	<i>lukewarm</i>
thulo	debeo	<i>fat</i>
thuv	dim	<i>smoke</i>
thuvali	cigara	<i>cigar</i>
thuvalo	dimljeno	<i>smoked</i>

U, u		
ukljipe	penjanje	<i>climbing</i>
ukljol	penje se	<i>climbs</i>
ulavipe	glupost	<i>stupidity</i>
ulavo	glup	<i>stupid</i>
umlado	zakačen	<i>hooked</i>
upre	gore	<i>up</i>
upreder	gornji	<i>top</i>
upruno	gornji	<i>top</i>
urado	obučen	<i>prepared</i>
uraipe	oblačenje	<i>dressing</i>
ušlape	kiselost	<i>acidity</i>
ušlo	kiselo	<i>sour</i>
uštardo	dignut	<i>raised</i>
uštipe	ustajanje	<i>rising</i>
uštol	ustaje	<i>gets up</i>
užardo	ljušteno	<i>peeled</i>
užaripe	ljuštenje	<i>peeling</i>
V, v		
va	da	<i>that</i>
va	ruka	<i>hand</i>
vačaraipe	pričanje	<i>talk</i>
vačarav	govorim	<i>I speak</i>
vačardo	rečeno	<i>said</i>
vazdav	dížem	<i>I raise</i>
vazdipe	dizanje	<i>lifting</i>
veš	šuma	<i>forest</i>
vešarno	šumski	<i>forest (adj.)</i>
von	oni, ono, one	<i>they</i>
vordon	kola, auto	<i>car</i>
vrasi	kuvano	<i>cooked</i>
vrasimo	vreo	<i>boiling</i>
vrjama	vreme	<i>time</i>
vudar	vrata	<i>door</i>
vundīja	nokat	<i>nail</i>
Z, z		
zala	malo	<i>little</i>
zeja	leđa	<i>back</i>
zejako kokalo	kičma	<i>backbone</i>
zor	potreba	<i>need</i>

zumi	čorba	<i>soup</i>
zuralipe	snaga	<i>force</i>
zuralo	jak	<i>strong</i>
Ž,ž		
žamba	žaba	<i>frog</i>
žoj	četrvtak	<i>Thursday</i>
žutipe	pomaganje	<i>helping</i>

